

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Věry Skalické a soudců Mgr. Dagmar Bastlové a Mgr. Bc. Aleše Klempy v právní věci

žalobce: **M.V.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátkou JUDr. Hanou Klusáčkovou
sídlem Údolní 11, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 00 Praha 2
zastoupený Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO:
69797111, sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 – Nové
Město

o 900 000 Kč s příslušenstvím - nemajetková újma

o odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 5. června 2019, č.j.: 13 C 197/2017-148,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném výroku I.
 - a) co do částky 100 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z uvedené částky od 4.9.2017 do zaplacení, **potvrzuje**,
 - b) co do částky 350 000 Kč s příslušenstvím **mění tak**, že se žaloba v tomto rozsahu **zamítá**.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku ve výši 37 389 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Hany Klusáčkové, advokátky.

Odůvodnění:

1. Nadepsaným rozsudkem soud prvního stupně žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci částku 450 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 450 000 Kč od 4.9.2017 do zaplacení (výrok I.), žalobu zamítl co do částky 450 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 %

ročně z uvedené částky od 4.9.2017 do zaplacení (výrok II.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.). Předmětem řízení je nárok žalobce na zaplacení v záhlaví uvedené peněžité částky z titulu náhrady nemajetkové újmy způsobené žalobci při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím v souvislosti s trestním stíháním žalobce jako fyzické osoby podnikatele, podnikajícího pod obchodní firmou XXXXX, V.M., pro obvinění z pomoci ke zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) trestního zákoníku v souvislosti s vydáním pokynu k provizorní instalaci panelů solární elektrárny za účelem získání licence k jejímu provozování společností MONDRAGONE s. r. o. ve Vrahovicích od Energetického regulačního úřadu za garantovanou vyšší výkupní cenu, jehož byl následně rozhodnutím soudu zproštěn. Po částečném zastavení řízení, učiněném ke zpětvzetí žaloby ohledně písemné omluvy učiněné ze strany žalovaného po podání žaloby, soud prvního stupně shledal nárok žalobce důvodným co do základu nároku, kdy shledal příčinnou souvislost mezi vydaným nezákonným rozhodnutím a tvrzeným škodním následkem v osobnostní sféře žalobce. Žalobce byl vystaven negativním vlivům trestního řízení, když byl nedůvodně trestně stíhán a zatížen i úkony přípravného řízení a neodkladnými úkony. Soud prvního stupně dovedl, že zásah do práv žalobce byl velice citelný, a proto samotné konstatování porušení práva za této situace nemohlo být dostačující. Pro nižší než žalobcem vymezený rozsah tvrzené nemajetkové újmy se však neztotožnil s výší žalobcem uplatněného nároku na zaplacení peněžitého zadostiučinění, kterou si žalobce vyčíslil v podobě součtu náhrad ve výši 300 000 Kč za každý rok trestního stíhání. Žalobci přiznal peněžité zadostiučinění v polovině jím žalované částky, kterou stanovil při zohlednění povahy trestní věci, celkové délky trestního řízení a následků v osobní sféře. Stanovil je analogicky podle denní sazby vymezené judikaturou pro vazebně stíhané osoby pod dolní hranicí stanoveného rozpětí v denní sazbě 425 Kč za jeden den trestního stíhání, které celkově vymezil délkou 1059 dnů. Postup při stanovení peněžitého zadostiučinění odůvodnil tím, že nesouhlasí s paušalizací při odškodňování poškozených za nezákonné rozhodnutí státu tak, jak je to činěno jinými soudními rozhodnutími v obdobných věcech, která soudu prvního stupně předložil žalovaný, kdy má za to, že jím přiznaná částka vyšší měrou odpovídá požadavku slušnosti a spravedlnosti i s ohledem na individuální následky ve sféře žalobce, které lze těžko mechanicky srovnávat s jinými případy.

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobce i žalovaný.
3. Žalovaný odvoláním napadl výrok I. rozsudku z důvodu, že spočívá na nesprávném skutkovém zjištění a právním posouzení věci. Podle žalovaného soud prvního stupně nedostatečně rozlišuje mezi újmou, která měla být způsobena událostmi před zahájením trestního stíhání a újmou způsobenou samotným zahájením trestního stíhání a tím, k čemu došlo v průběhu trestního stíhání. Domovní prohlídky provedené před zahájením trestního stíhání nebyly součástí trestního stíhání a nelze dovozovat jejich nezákonnost jen proto, že žalobce byl následně stíhán a zproštěn. Domovní prohlídka může být dle ustálené judikatury nezákonná pouze tehdy, jestliže byl příkaz k domovní prohlídce zrušen Ústavním soudem, když soudu v odškodňovacím řízení nepřísluší činit závěr o zákonnosti takového příkazu. Soud prvního stupně nevysvětlil, co považoval za nezákonné na podání vysvětlení. Vznikla-li žalobci na základě domovních prohlídek a v souvislosti s podáním vysvětlení nějaká újma, nejde o újmu, za niž by odpovídal stát, jelikož není dán prvek odpovědnosti státu spočívající v nezákonném rozhodnutí či nesprávném úředním postupu. Uvedené má význam z hlediska tvrzené újmy spočívající v rozpadu partnerského vztahu žalobce, který se měl na základě domovních prohlídek zhoršit. Stěží si lze představit, že až do zahájení trestního stíhání byly partnerské vztahy v pořádku a že právě zahájením trestního stíhání se téměř okamžitě přerušily. Podstatou partnerského vztahu je vzájemná důvěra a podpora v dobrém i ve zlém. Nelze považovat za adekvátní příčinnou souvislost, rozpadne-li se hluboký a upřímný partnerský vztah do měsíce po sdělení nedůvodného obvinění. Pokud jde o posouzení míry medializace celé věci, rozsah či počet článků nesvědčí o rozsáhlé medializaci věci a osoby žalobce. Jméno žalobce se většinou objevuje v souvislosti se zproštěním obžaloby, nejedná se přitom o veřejně známou osobu. Čtenáři buď osobu žalobce neznají a nechtou informaci o žalobci zvláště a nespojí si otiskované

jméno s konkrétním člověkem, nebo jej znají, avšak u nich lze předpokládat pozornější četbu se zachycením informace o zproštění žalobce. Závěr soudu prvního stupně, že rozšíření zavádějících informací o trestním řízení žalobce mohou u veřejnosti oprávněně vyvolat dojem, že žalobce byl zapojen do podvodů, jakož i teze, že žalobce byl veřejně odsouzen před rozhodnutím soudu o vině, tak nemá oporu v provedeném dokazování. Při závěru o zásahu do zdravotního stavu žalobce nebyla podle žalobce prokázána příčinná souvislost mezi trestním stíháním a zvýšeným krevním tlakem žalobce. Nelze ji bez dalšího presumovat, aniž by toto zjištění mělo oporu v odborném posouzení, např. znaleckým posudkem. Žalovaný dále vytýká soudu prvního stupně, že do jisté míry kritizuje orgány činné v trestním řízení za to, že vůbec žalobce stíhaly již v přípravném trestním řízení. Zájem na odhalování a trestání trestné činnosti je esenciální náležitostí právního státu. Je nepochybné, že k trestní činnosti skutečně došlo (byť nikoli ze strany žalobce) a že žalobce svým (nikoli trestným) jednáním skutečným pachatelům trestné činnosti pomohl, neboť vydal pokyn k provizorní montáži, aby se elektrárna zdála připravená k provozu. Přestože žalobce v žádném případě nejednal v úmyslu způsobit trestný čin, nelze požadovat od policejního orgánu či státního zástupce, měli-li podezření o účasti žalobce na trestném činu, aby zahajovali trestní stíhání či podávali obžalobu pouze za situace, kdyby byli o vině tohoto domnělého pachatele přesvědčeni stejně nezvratně jako soud. Stát se nezříká objektivní odpovědnosti za trestní stíhání žalobce, důrazně však popírá, že by orgány činné v trestním řízení v průběhu trestního stíhání žalobce neoprávněně porušovaly práva žalobce nebo se dopouštěly jiných excesů. Nelze dovozovat podmínky pro náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání, jestliže trestní stíhání bylo zahájeno za situace nasvědčující spáchání trestného činu a kdy v průběhu trestního stíhání jsou dodržována práva obviněného. Ačkoliv si byl soud prvního stupně vědom ustálené judikatury Nejvyššího soudu ohledně stanovení výše zadostiučinění, při úvahách o této otázce zcela vykročil mimo rámec jí vymezených hranic. Poukaz soudu prvního stupně na výše zadostiučinění za omezení osobní svobody při určení výše zadostiučinění v posuzované věci považuje žalovaný za nepřipadný, neboť rozdíl mezi téměř tříletým stíháním na svobodě a tříletým stíháním vazebním je propastný. Soud prvního stupně na jednu stranu konstatuje, že dopad do života vazebně stíhané osoby je mnohonásobně vyšší, odškodňuje však žalobce částkou lišící se od odškodnění za vazbu jen nevýznamnou částkou 75 Kč za den. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil v napadeném výroku I. tak, že se žaloba i v tomto rozsahu zamítá a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

4. Žalobce napadl rozsudek soudu prvního stupně toliko v nákladovém výroku II. s námitkou, že bylo nesprávně postupováno podle poměru úspěchu ve věci podle § 142 odst. 2 o. s. ř., když otázka výše přiznané kompenzace určená úvahou soudu není dle ustálené judikatury otázkou rozhodnou. Žalobce měl ve věci plný procesní úspěch. Při určení výše odměny za jeden úkon právní služby měl soud prvního stupně vycházet z § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. V rámci rozhodnutí o náhradě nákladů řízení také uvedený soud pominul skutečnost, že žalobce vzal žalobu částečně zpět poté, co se mu dostalo zadostiučinění ve formě konstatování práva a omluvy ze strany žalovaného.
5. Ve vyjádření k odvolání žalovaného se žalobce ztotožnil se zahrnutím postupu žalovaného při domovních prohlídkách do posouzení nároku žalobce, když jím citovaná judikatura (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 5. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2999/2017) považuje v případě zproštění obžaloby za „liché“ veškeré úkony v trestním řízení, které byly učiněny, včetně domovních prohlídek. Zpochybňuje-li žalovaný závěry soudu prvního stupně toliko s ohledem na nevhodně zvolené označení „nezákonný“, je třeba takový postup označit za zjevně nepřiměřený právní formalismus. Další žalobcem citovaná judikatura Nejvyššího soudu považuje za přičitatelné k nároku žalobce i domovní prohlídky proběhlé před sdělením vlastního obvinění. Žalovaný účelově posuzuje obsah výpovědi partnerky žalobce R.. Snahu žalovaného se vyvinit z odpovědnosti za řešenou újmu považuje žalobce za nedůstojnou a nemravnou. Ani přes projevené formální konstatování porušení práv žalobce žalovaný neprojevuje jakoukoli míru

sebereflexe, což prohlubuje míru nemajetkové újmy žalobce. Námitky žalovaného ohledně posouzení dopadů medializace do osobní sféry považuje žalobce za zcela nedůvodné. Při prostém zadání jména žalobce do internetového vyhledávače se ukáží právě odkazy na články, z nichž nelze seznat, že by trestní stíhání žalobce bylo nezákonné. Navíc lidé se namnoze řídí pravidlem, že „není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu“. Zásah do zdravotního stavu žalobce se podává z předložených lékařských zpráv, které je třeba posuzovat v kontextu dalších provedených důkazů, zejména výpovědi svědkyně R.. Požadavek na zpracování znaleckého posudku je tak zjevně nadbytečný. Tvrzení žalovaného, že se na jednu stranu nezříká objektivní odpovědnosti za to, že žalobce byl trestně stíhán a zproštěn obvinění a na druhou stranu důrazně popírá, že by orgány činné v trestním řízení jakýmkoli způsobem nezákonně či neoprávněně porušovaly práva žalobce nebo se dopouštěly jiných excesů, žalobce považuje za inkohorentní. Podle žalobce samotné trestní stíhání bylo zjevným excesem a zcela vybočovalo ze zásady subsidiarity trestní represe, když od přípravného řízení po konečné rozhodnutí ohledně žalobce a jeho zproštění nedošlo v důkazní situaci k žádné změně. K námitce, že soud prvního stupně nedostatečně přihlédl ke srovnatelným případům při určení výše odškodnění, dále uvedl, že na argumentaci žalovaného reagoval a řádně „nevysvětlil“ (správně zřejmě: „vysvětlil“), proč k tvrzeným případům nepřihlédl. Aktuální judikatura akcentuje individuální charakter každého případu, což soud prvního stupně v daném případě správně učinil. Navrhl, aby odvolací soud zamítl odvolání žalovaného a přiznal žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení.

6. Odvolací soud poté co zjistil, že obě odvolání byla podána včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), k tomu oprávněnými osobami (§ 201 o.s.ř.) a že jsou uplatněny zákonné odvolací důvody [§ 205 odst. 2 písm. e), g) o.s.ř.], přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu a v mezích uplatněných odvolacích důvodů, jakož i řízení jeho vydání předcházející, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce směřující do nákladového výroku III. je zcela důvodné a že odvolání žalovaného proti výroku I. ve věci samé je důvodné částečně.
7. Pokud jde o odvoláním napadený výrok I. je třeba konstatovat, že mezi účastníky není sporným, že v důsledku nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, které následně skončilo zprošťujícím rozsudkem, žalobci přísluší ve smyslu ustanovení § 31a zák. č. 82/1998 Sb. přiměřené zadostiučinění a že žalobci již byla státem po podání žaloby poskytnuta písemná omluva. Dále bylo žalobci poskytnuto po podání žaloby odškodnění za část nákladů za zastoupení žalobce v trestním řízení. Z uvedeného důvodu žalobce v rozsahu písemné omluvy vzal žalobu zpět a řízení bylo v tomto rozsahu soudem prvního stupně zastaveno.
8. Předmět řízení tedy nadále činí požadovaná peněžní satisfakce za nemajetkovou újmu, kdy za spravedlivou v daném případě soud prvního stupně oproti požadavku žalobce považuje částku 450 000 Kč. V rámci úvah o výši přiměřeného zadostiučinění soud prvního stupně dovedl intenzitu zásahu do práv žalobce v důsledku vystavení negativním vlivům nezákonného trestního stíhání ve stupni *velice citelný*. S ohledem na uvedené přiznal žalobci nad rámec žalovaným poskytnuté omluvy peněžité zadostiučinění fakticky v rozsahu poloviny jím žalované částky, kterou stanovil při zohlednění povahy trestní věci, celkové délky trestního řízení a následků v osobní sféře žalobce, kdy byla zasažena jeho osobní čest, dobrá pověst v bydlišti i v rámci jeho podnikání a nezvratně a nenapravitelně pošpiněno jeho jméno. Výši zadostiučinění stanovil analogicky podle denní sazby vymezené judikaturou pro vazebně stíhané osoby (500 Kč až 1 500 Kč za den) pod dolní hranicí stanoveného rozpětí v denní sazbě 425 Kč za jeden den trestního stíhání, které celkově vymezil délkou 1059 dnů. Postup při stanovení peněžitého zadostiučinění odůvodnil tím, že nesouhlasí s paušalizací při odškodňování poškozených za nezákonné rozhodnutí státu tak, jak je to činěno jinými soudními rozhodnutími v obdobných věcech, která soudu prvního stupně předložil žalovaný, kdy má za to, že jím přiznaná částka vyšší měrou odpovídá požadavku slušnosti a spravedlnosti i s ohledem na individuální následky ve sféře žalobce, které lze podle jeho názoru těžko mechanicky srovnávat s jinými případy.

9. Při stanovení formy či výše zadostiučinění se soud prvního stupně správně zabýval především povahou trestní věci, délkou trestního stíhání a především dopady trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce jako poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti (viz například rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, 30 Cdo 914/2011). Podle ustálené judikatury dále platí, že výše zadostiučinění musí odpovídat vyšším přiznaným v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna, resp. by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1747/2014).
10. Ačkoliv soud prvního stupně prováděl dokazování srovnatelnými případy, které v odůvodnění svého rozsudku cituje, odvolací soud má za to, že s přihlédnutím k výsledkům provedeného dokazování nelze považovat závěry soudu prvního stupně ohledně výše odškodnění, kterými se odchýlil od výši částek přiznaných v jiných řízeních, za správné a řádně a přesvědčivě odůvodněné ve smyslu shora uvedené judikatury.
11. Lze přisvědčit názoru soudu prvního stupně, že ze strany žalovaného došlo k zásahu do nemajetkové sféry žalobce v takové intenzitě, že k odškodnění tohoto zásahu je zapotřebí peněžité náhrady, když písemná omluva není dostatečnou satisfakcí. Ze strany žalobce však byla peněžitá forma nároku značně nadhodnocena. Nadhodnocena byla i ze strany soudu prvního stupně, přestože fakticky snížil výši žalobcem uplatněného nároku na polovinu.
12. Pokud jde o tvrzený negativní zásah do zdraví žalobce, které si vyžádalo hospitalizaci, je zřejmé, že k této došlo ještě před provedením domovních prohlídek dne 17.7.2013. Vysoký krevní tlak, na nějž žalobce v této souvislosti poukazoval, mu byl diagnostikován již od roku 2001. Žalobce se tedy s tímto kardiovaskulárním onemocněním léčil dlouhodobě. Podle názoru odvolacího soudu tak nelze mít za této situace za dostatečně prokázánu příčinnou souvislost mezi tvrzenou újmou žalobce způsobenou orgány činnými v trestním řízení vedeném proti žalobci a jeho shora uvedenými zdravotními problémy. Okolnost zásahu do zdraví žalobce tudíž nelze vzít při stanovení výše zadostiučinění v potaz.
13. Z hlediska tvrzeného zásahu do pověsti žalobce je třeba konstatovat, že žalobce nebyl osobou veřejně činnou a natolik všeobecně známou (ostatně sám to ani netvrdí), aby bylo možné dovodit, že medializace jeho trestního případu měla zásadní dopady do jeho soukromého života a jeho podnikání.
14. Internetové články, které žalobce soudu předložil a v nichž je zmiňován v souvislosti s trestním řízením, nejsou podle názoru odvolacího soudu z většiny a pro většinu obyvatelstva běžně dostupnými periodiky, jakými jsou například tištěné noviny. K tomu, aby se příslušný čtenář dozvěděl o jejich obsahu ve vztahu k žalobci, musí jednak disponovat internetovým připojením a dále aktivně zadat do příslušného internetového vyhledávače jméno a příjmení žalobce. I přesto, že pro mladší generaci je internetové zpravodajství nepochybně častěji využívaným periodikem, nelze tento závěr učinit v případě starší generace, mezi níž doposud, natož v době trestního stíhání žalobce, nebyl internet všeobecně rozšířen. Intenzitu zásahu do pověsti žalobce je podle názoru odvolacího soudu posuzovat z obecného pohledu, nikoliv jen ve vztahu k určité skupině osob.
15. Pokud jde o článek zveřejněný na stránkách České televize – stanice ČT 24, kterou lze považovat za všeobecně rozšířené periodikum i s ohledem na souběžně provozované televizní zpravodajství, dle něhož by bylo možno informace o trestním stíhání žalobce zjistit, v názvu reportáže není jméno žalobce uvedeno. Přestože internetový vyhledávač poskytne seznam článků týkajících se osoby žalobce, v žádném z nich není žalobce jmenovitě označen jako osoba odsouzená. U průměrně rozumově vybavené osoby, která by měla zájem si prověřit informace o osobě žalobce, již jmenovitě zná, lze předpokládat i určitý přiměřený kriticko-analytický postup, tzn., že by se pravděpodobněji nespokojila pouze s názvem či titulkem příslušného článku, nýbrž by se pouhým Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Remešová.

kliknutím na tento titulek (což je technicky vzato snadné) seznámila i s obsahem samotných článků, v nichž je již obsažena informace o konkrétních obžalovaných, jakož i (a to zejména) o zproštění obvinění žalobce.

16. S ohledem na uvedené tedy nelze ani podle názoru odvolacího soudu považovat zásah do pověsti žalobce v souvislosti s medializací trestního řízení za natolik zásadní. Shodně se soudem prvního stupně konstatuje, že povědomost o trestním stíhání žalobce sice působila, avšak jen na omezený okruh osob, navíc u těchto osob lze rozumně předpokládat schopnost posouzení takto získaných informací tak, že na žalobce je třeba hledět v důsledku zproštění obvinění jako na nevinného. Lze tedy souhlasit s námitkou žalovaného, že závěr soudu prvního stupně o rozšíření zavádějících informací o trestním řízení žalobce způsobily vyvolat u veřejnosti dojem, že žalobce byl zapojen do podvodů a že byl veřejně odsouzen před rozhodnutím soudu o vině, není správný.
17. Pokud jde o zahrnutí domovních prohlídek provedených před zahájením trestního stíhání, zde se odvolací soud ztotožnil s rozhodnutím soudu prvního stupně, že tyto lze vzít přiměřeně v potaz při posouzení nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy za zásah do jeho osobnostních práv, přestože příkazy k domovním prohlídkám nebyly zrušeny, a to s ohledem na judikaturu Ústavního soudu (nálezu Ústavního soudu ze dne 20. února 2013, sp. zn. II. ÚS 1540/11), k níž se Nejvyšší soud ve své judikatuře také připojil (např. žalobcem citované usnesení ze dne 23.5.2018, sp. zn. 30 Cdo 2999/2017), podle níž pokud se v trestním řízení ukáže, že účel trestního stíhání nemůže být naplněn, neboť obviněný se trestné činnosti nedopustil, a podezření orgánů činných v trestním řízení bylo liché, je třeba považovat za liché veškeré úkony, které byly v trestním řízení učiněny, tedy i domovní prohlídku. Oproti soudu prvního stupně však odvolací soud nehodnotí míru zásahu do soukromého života žalobce v posuzovaném případě jako zásadní pro účely určení výše zadostiučinění, pouze jako další okolnost mající dílčí vliv na výši odškodnění, která se primárně odvíjí od délky trestního řízení, soudem prvního stupně správně vymezené dobou 1059 dní od sdělení obvinění dne 25.2.2014 až do zamítnutí odvolání proti zprošťujícímu trestnímu rozsudku soudu prvního stupně dne 19.1.2017. Odvolací soud se ztotožňuje s námitkou žalovaného, podle níž je těžko uvěřitelné ztroskotání partnerského vztahu žalobce po provedení jedné ze dvou domovních prohlídek v bydlišti partnerky žalobce, pokud by již předtím nebyl partnerský vztah žalobce se svědkyní R. narušen, a naopak se jednalo o vztah, v němž uvedená svědkyně plánovala dle svých slov po boku žalobce strávit zbytek života. Domovní prohlídky tedy nelze hodnotit z pohledu intenzity zásahu do osobnostních práv žalobce jako okolnosti výrazně ovlivňující výši peněžního zadostiučinění.
18. Odvolací soud se neztotožnil s podpůrným použitím rozpětí náhrady za vazební stíhání pro daný případ namísto určení zadostiučinění na základě porovnání s částkami peněžitých satisfakcí poskytnutými v obdobných dříve řešených případech tak, jak to učinil soud prvního stupně, byť se jednalo o denní sazbu sníženou o 75 Kč oproti dolní hranici stanoveného sazebního rozpětí. Podle názoru odvolacího soudu se v daném případě nejednalo z hlediska povahy stíhaného trestného činu – pomoc ke spáchání podvodu – o natolik závažný případ (srovnatelný například se závažnou násilnou trestnou činností), který by se blížil újmě pocíťované osobou nezákonně vazebně stíhanou. Rozdíl mezi zásahem do života osoby stíhané na svobodě a osoby ve vazbě je jednoznačný. Nebylo tedy důvodu se při stanovení denní náhrady blížit dolní hranici vymezeného rozpětí denní sazeb pro vazebně stíhané osoby.
19. Pokud jde o námitku žalovaného ohledně pomoci žalobce k trestné činnosti skutečných pachatelů spočívající v podvodném vyvolání zdání provozuschopnosti elektrárny dáním pokynu k provizorní instalaci solárních panelů, tuto okolnost odvolací soud při posouzení oprávněnosti nároku žalobce nebral v potaz, a to s ohledem na § 135 odst. 2 o. s. ř., podle něhož soud vychází ohledně otázek, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu (vina žalobce za popsané trestní jednání), z rozhodnutí vydaného příslušným soudem. Otázky trestněprávní povahy popsaného jednání žalobce a jeho pohnutek již byly pravomocně posouzeny příslušným trestním soudem a civilní soud z tohoto posouzení tudíž vychází, aniž by mu samotnému příslušelo je opětovně hodnotit. Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Remešová.

20. Lze tedy uzavřít, že vliv trestního stíhání na život žalobce z pohledu jednotlivých žalobcem tvrzených negativních projevů v jeho osobnostní sféře nezjistil soud prvního stupně zcela správně a nevyvodil z těchto zjištění i v jejich souhrnu příléhavé právní závěry, které by odpovídaly ustálené rozhodovací praxi obecných soudů
21. Podle názoru odvolacího soudu tak s přihlédnutím ke všem okolnostem případu, tj. k osobě žalobce, délce trestního řízení, povaze trestní věci a trestnímu postihu, který žalobci hrozil, následkům způsobeným trestním řízením v osobním sféře žalobce, jakož i k jiným obdobným případům, které v minulosti řešil senát 44 Co, specializovaný v rámci Krajského soudu v Brně na problematiku odškodňování v režimu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, lze za adekvátní považovat výši peněžní satisfakce v částce 100 000 Kč (např. ve věci 44 Co 310/2019 bylo žalobci na odškodnění nemajetkové újmy za trestní stíhání pro trestný čin podvodu poskytnuto 15 000 Kč a omluva namísto jím požadované částky 235 000 Kč, ve věci 44 Co 222/2018 za trestní stíhání pro trestný čin porušování povinností při správě cizího majetku a zneužívání pravomoci veřejného činitele odškodnění ve výši 140 000 Kč namísto požadovaných 6 000 000 Kč, ve věci 44 Co 150/2018 za trestní stíhání, kde žalobci hrozil trest odnětí svobody v rozsahu 2-8 let omluva a zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva, ve věci 44 Co 258/2017 namísto požadovaného zadostiučinění v penězích v částce 220 000 Kč pouze omluva, ve věci 44 Co 561/2018 za trestní stíhání pro trestný čin úvěrového podvodu, kde hrozil trest odnětí svobody v rozsahu 2-8 let zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva). Žalobci přitom náleží tento nárok včetně příslušenství – úroku z prodlení odvíjejícího se od téhož prvního dne prodlení, jak dovodil soud prvního stupně v odstavci 51. odůvodnění, tj. od 4.9.2014.
22. Pokud byla v průběhu odvolacího řízení žalobcem navrhována záměna na straně žalobce z důvodu procesního nástupnictví pro nařízenou exekuci proti žalobci k uspokojení pohledávky věřitele - Československé obchodní banky, a.s. - odvolací soud má za to, že toto exekuční řízení nemá dopady do předmětného nalézacího řízení, a to s ohledem na předmět jeho řízení, kterým je náhrada nemajetkové újmy. Ačkoliv dle starší právníkové literatury vztahující se k exekučnímu řízení obecně platí, že probíhá-li u soudu řízení, v němž se povinný domáhá po svém dlužníku zaplacení přikázané pohledávky, ztrácí povinný okamžikem, v němž bylo poddlužníku doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, ve věci svou aktivní legitimaci, neboť ta přešla, byť jen formálně, na oprávněného a žaloba povinného jen proto musí být zamítnuta (srov. Kurka, V. – Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde, Praha 2004, s. 460-461), nelze současně pominout, že dle ustáleného výkladu je právo na náhradu nemajetkové újmy vázáno výlučně na osobu povinného (srov. např. komentář k § 320 o. s. ř. in: Občanský soud řád – praktický komentář, Wolters Kluwer, Praha 2016). Z uvedeného důvodu tudíž neměla být exekuce přikázáním pohledávky z tohoto dosud nepravomocně skončeného nalézacího řízení, jejíž výše navíc dosud nebyla pravomocně stanovena, pro povahu tohoto nároku vůbec nařízena. K tomuto exekučnímu řízení tudíž nelze v předmětném nalézacím řízení přihlížet, a proto odvolací soud návrhu žalobce na vydání rozhodnutí o procesním nástupnictví na jeho straně nevyhověl.
23. Na podkladě uvedených důvodů proto odvolací soud podle § 219 o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně v napadeném výroku I. potvrdil v rozsahu přiznání nároku na poskytnutí peněžitého zadostiučinění v částce 100 000 Kč s příslušenstvím a ve zbývajícím rozsahu, tj. v částce 350 000 Kč s příslušenstvím, která byla původně přiznána žalobci soudem prvního stupně, ve smyslu § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil tak, že se žaloba v tomto rozsahu zamítá.
24. Pokud jde o výrok III. rozsudku soudu prvního stupně, odvolací soud se ztotožnil s argumentací žalobce, podle níž v případě prokázání důvodnosti základu nároku má žalobce právo na náhradu svých nákladů řízení v rozsahu nároků, v nichž byl úspěšný, a to včetně těch, které vzal zpět pro plnění ze strany žalovaného až po podání žaloby. Soud prvního stupně tedy rozhodl nesprávně, pokud žalobci nárok na náhradu nákladů řízení, byť v dílčí částce, nepřiznal. Odvolací soud tudíž uvedený nákladový výrok změnil tak, že výrokem II. rozsudku nově rozhodl i o náhradě nákladů Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Remešová.

řízení před soudem prvního stupně (§ 224 o. s. ř. ve spojení s § 151 o. s. ř.). Jelikož žalovaný poskytl žalobci část plnění až po podání žaloby, žalobce má nárok též na náhradu nákladů řízení i za uplatnění původně žalované částky, tj. před částečným zpětvzetím žaloby, jež učinil pro chování žalovaného (§ 146 odst. 2 o. s. ř.). Žalobce si podáním z 4.6.2019 a v rámci řízení před soudem prvního stupně vyúčtoval náhradu za odměnu zástupce za 9 úkonů právní služby před soudem prvního stupně a 2,5 úkonu před odvolacím soudem všech hodnotě 3 100 Kč za celý úkon [při tarifní hodnotě 50 000 Kč podle § 9 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – dále jen: „vyhláška“] a k tomu za celkem 12 paušálů hotových výloh ve smyslu § 13 odst. 3 vyhlášky á 300 Kč v souvislosti s řízením před soudy obou stupňů, vše zvýšeno o DPH 21 %. Odvolací soud s tímto vyčíslením nesouhlasí. Odvolací soud uznal za způsobilých v řízení před soudem prvního stupně celkem 7 úkonů právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 vyhlášky [převzetí a příprava věci, sepis a podání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby z 26.2.2018, účast zástupce žalobce u třech ústních jednání u soudu prvního stupně dne 3.10.2018, 10.12.2018 a dne 3.6.2019 v délce nepřekračující dvě hodiny (celkem tedy tři úkony)] a za řízení odvolací 2 celé úkony [sepis a podání odvolání do nákladového výroku za půl úkonu dle § 11 odst. 2 vyhlášky, účast u odvolacího jednání 28.4.2021 za jeden celý úkon dle § 11 odst. 1 vyhlášky, účast u vyhlášení rozsudku odvolacího soudu za půl úkonu dle § 11 odst. 2 vyhlášky]. Odvolací soud neuznal za účelný náklad řízení písemné uplatnění nároku u žalovaného z 3.3.2017, které se do nákladů řízení před soudem nezahrnuje (viz ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 82/1998 Sb.), a repliku k vyjádření žalovaného z 4.1.2018, jež nebyla učiněna k výzvě soudu. Pokud jde o paušální náhradu nákladů hotových výloh dle § 13 odst. 3 vyhlášky, odvolací soud přiznal žalobci náhradu v počtu 10 režijních paušálů á 300 Kč, když paušální náhrady příslušející k půlúkonům ponechal v celé výši. Celkem tedy včetně paušální náhrady hotových výloh činí výše nákladů řízení žalobce od zpětvzetí žaloby do vydání rozsudku soudu prvního stupně částku ve výši 30 900 Kč (9 x 3 100 + 10 x 300 Kč). Náklady žalobce za zastoupení advokátem v řízení před soudem prvního stupně a odvolacím soudem tak po zvýšení o DPH ve výši 21 %, tj. o 6 489 Kč, celkem činí částku 37 389 Kč. Tuto úhrnnou částku odvolací soud uložil žalovanému zaplatit k rukám zástupkyně žalobce ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Brno 29. dubna 2021

JUDr. Věra Skalická v. r.
předsedkyně senátu